7/4677

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 249
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

22 SUBAT 2005

2571

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığı'nın 27.01.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-8931 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Atilla BAŞOĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği, 7/4677 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99'uncu Maddesi gereği, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Petrolleri A.O. Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
1- Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/4677

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA BAŞOĞLU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI (7/4677)

Soru:

Mer'i petrol yasası hükümlerince karasal aramalarda bulunan petrolün %35'i deniz aramalarında bulunan petrolünse %45'i bulan yabancı şirkete verilmektedir. Petrolün fiyatındaki 1 Amerikan Doları miktarındaki artışın, Rusya kasasına 1,5 milyar dolar kazandırdığına dikkat edilirse, böylesine karlı bir kaynağın başka devletlere aktarılmasına kimsenin vicdanının müsaade etmeyeceği açıktır.

Bu kuyuların ulusal kaynaklarımızla delinmesi, bütçe imkanlarımızdaki sınırlılıktan ötürü zor görünürken, söz konusu yatırımların **HALKA AÇILARAK BORSA VASITASIYLA** hisselerinin ulusal sermaye ve insanlarımıza %65'e ve fazlasına varan miktarının ulusal insanlarımıza satışı, böylelikle **ARAMA ÇALIŞMALARININ** hızlandırılması bakanlığınızca düşünülebilir mi?

Cevap:

Ülkemizdeki petrol faaliyetlerini düzenleyen yürürlükteki 6326 sayılı Petrol Kanununun 13. Maddesinde "Petrol hakkı sahipleri, 01 Ocak 1980 tarihinden sonra keşfettikleri petrol sahalarında ürettikleri ham petrol ve tabii gazın tamamı üzerinden, kara sahalarında % 35'ini ve deniz sahalarında %45'ini ham veya mahsul olarak ihraç etmek hakkına sahiptirler, geri kalan kısım ile 01 Ocak 1980 tarihinden önce bulunmuş sahalardan üretilen ham petrol ve tabii gazın tamamı ve bunlardan elde edilen petrol mahsulleri memleket ihtiyacına ayrılır." hükmü yer almaktadır. Bu maddede de açıklandığı gibi, belirlenmiş oranlarındaki petrol veya petrol ürünlerinin başka devletlere aktarılması söz konusu olmayıp, sadece yurt dışına ihraç hakkı bulunmaktadır. Böyle bir hak bulunmakla birlikte, yerli petrol üretimimizin ülke ihtiyacını karşılamaması nedeniyle, yabancı şirketler tarafından üretilen ham petrolün tamamı yurt içindeki rafinerilerde işlenerek ürüne dönüştürülüp ülke içinde kullanılmakta ve dolayısıyla yabancı şirketlerin ihraç ettikleri ham petrol bulunmamaktadır. Doğal gaz içinde aynı durum söz konusu olup, ülkemizde üretilen doğal gazın tamamı aynı gerekçeyle yurt içinde değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, petrol arayıcı veya işletmeci şirketler, ürettikleri petrolün sekizde birini Devlet Hissesi olarak ödemekle mükelleftirler ve yürürlükte bulunan bütün vergi, resim ve harç kanunlarına tabidirler.

Petrol faaliyetleri, büyük mali imkan ve bilgi birikimi gerektiren riskli yatırımlar olup, konusunda uzman kuruluşlar eliyle yürütülmektedir. Ülkemizde petrol ile ilgili arama ve işletme ruhsatnamesi alma hakkı, Devlet adına Türkiye Petrolleri A.O.na (TPAO) ait bulunmaktadır. Ülkemizdeki petrol arama ve üretim faaliyetlerinin büyük bir kısmı TPAO tarafından yerine getirilmiştir.

Son 10 yılda TPAO ülkemizdeki sondaj öncesi arama faaliyetlerinin %95'ini, sondajların %75'ini, ham petrol üretiminin %74'ünü ve doğal gaz üretiminin ise %91'ini gerçekleştirmiştir. Ayrıca TPAO, büyük mali yükü paylaşmak amacıyla yabancı şirketlerle ortak olarak da faaliyetlerini sürdürerek ülke ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır.

Diğer yerli sermaye şirketlerine veya yabancı devletler mevzuatına göre sermaye şirketi niteliğinde bulunan özel hukuk tüzel kişileri de ruhsatname alarak ülkemizde petrol arama ve üretim faaliyeti yürütebilmektedirler. Özel petrol şirketlerinin değişik amaçlarla borsaya açılmasına bir engel bulunmamaktadır.